

Motta, ella mateixa

Guillermina Motta actua a partir del dia 17 i durant quatre dies a l'Espai de Barcelona. A banda d'aquesta estada als escenaris la Motta presenta des del passat dia 10 el programa de TVE *Fantàstic Cracks*.

Fem l'entrevista a Catalunya Ràdio, després d'*El matí de Josep Cuní*. Ens asseiem en un sofà de la primera planta i comencem a parlar. La Guillermina, aquella que riu per sota el nas quan parla per ràdio o que mira el públic per sota les pestanyes quan canta "No puc dormir soleta", és una dona seriosa. No entén per què la gent té la imatge d'una Guillermina que tot el dia fa broma. Però això no li és cap creu. La cosa bàsica, per ella, és de fer "una vida coherent amb mi mateixa. Es una feina dura, que em costa, però és el que més m'interessa".

—*Barbra Streisand, Mari Trini i vostè tornen a cantar. És una coincidència?*

—D'entrada, sí. Jo sóc una de les fans més fans de la Barbra Streisand. M'agrada com a cantant, com a actriu, quan dirigeix... En sóc una fan total. I sí, és una coincidència. Però no cobrarem el mateix, eh?

—*Creu que el retorn per atzar d'aquestes veus melòdiques i de la cançó amb lletra vol dir alguna cosa més o només és nostàlgia discogràfica?*

—Jo crec que, a la gent, li torna a venir de gust d'escoltar què diuen les cançons. Això, ho vaig començar a notar ara fa dos anys amb els recitals de l'Ovidi Montllor i d'altra gent. He anat veient que el públic jove s'escolta les cançons perquè les lletres expliquen alguna cosa, una història divertida o trista.

—*És un bon moment per a tornar a cantar les seves cançons, doncs?*

—No, jo no torno a cantar. El que passa és que de resultes de treure un disc que recull 40 cançons meves (27 de les quals he tornat a enregistrar), m'han proposat de cantar a l'Espai. He acceptat de fer-ho perquè l'Espai és un lloc adequat per a la meua manera de fer. Fa quatre anys vaig deixar de cantar en directe perquè em tocava d'actuar a llocs molt grans o a festes majors on em tocava de sortir entremig de l'humorista i la vedette. En aquestes circumstàncies, a ningú no li importa un rave el que tu fas. Vaig pensar que això era oferir el pitjor que jo podia oferir. Un dona tot el que pot en les millors condicions i per mi, actuar a l'Espai, serà actuar en les millors condicions.

—*Ara, però, la major part de l'activitat que fa se centra en la ràdio i la televisió.*



CARMÉ PUERTOLAS

"Amb la cançó catalana, la premsa rosa no s'hi posava gaire perquè ja veien que ningú no venia reportatges de la seva vida."

—De fet jo vaig començar a fer ràdio l'any 1970, a Ràdio Barcelona, però per qüestions polítiques me'n van fer fora. Després vaig estar al *TeleXpres* dos anys. O sigui que això d'ara no ve del no-res. Després d'aquesta primera època la cançó em va ocupar quasi tot el temps i vaig deixar la premsa una mica de banda. Fins que ara fa deu anys, quan vaig tenir el meu fill, em va semblar que cada vegada se'm feia més pesat d'anar a cantar lluny i vaig decidir de tornar als mitjans de comunicació.

—*L'espai que fa el divendres amb la Mariàngels Alcàzar a El matí de Josep Cuní s'ha fet cèlebre. A banda el Kevin Costner, un dels personatges que més fa sortir és el seu psicoanalista. Pel que he llegit, la psicoanàlisi és una de les seves dèries.*

—N'he coneguts uns quants, de psicoanalistes. Una bona temporada vaig anar amb un psicoanalista argentí.

—*Com el de tots els acudits de psicoanalistes*

—...i després amb un de català.

—*Ho recomanaria?*

—Jo vaig començar a anar al psicoanalista de molt jove, quan aquí encara no s'hi anava. Encara no havia arribat el Woody Allen i per això la gent es creia que si anaves al psicoanalista era perquè estaves sonat completament. Primer hi vaig anar perquè era molt tímida. Al cap d'uns anys això em va anar passant i després hi anava per aprofundir en la meua manera de ser, la meua personalitat, per saber el perquè d'algunes determinades defenses, per ser més jo mateixa davant dels altres. Al capdavant, em sembla que ho he aconseguit.

—*És una bona manera, doncs.*

—Doncs, sí. Però n'hi ha d'altres d'igualment vàlides. A l'Orient tenen la meditació transcendental, per exemple. Però ara mateix estic rabiosa perquè el budisme s'ha posat de moda d'una manera molt frívola i superficial, de resultes de la pel·lícula del Bertolucci. És un camí vàlid per a entrar dins un mateix. Però ara no m'agrada parlar-ne per aquesta moda beneïtona que ha provocat la pel·lícula, una pel·lícula que vaig trobar molt superficial. Molt en la línia que a mi m'explicaven la vida de Jesús quan era petita a l'escola. Per culpa d'aquelles històries que ens ensenyaven, no va interessar-me la vida de Jesús fins que vaig veure la *Passió segons Sant Mateu*, del Pasolini, on es mostrava l'essència de la vida de Jesucrist des d'un punt de vista agnòstic.

—*A l'època dels Setze Jutges, a vostè, l'anomenaven la princesa de la cançó catalana. Ho era?*

—Això va sortir en una revista del cor on em sembla que parlaven d'una trobada fortuïta a la Costa Brava entre el Serrat i jo. Jo anava amb uns amics i ell feia de jurat de no sé quina competició. Tot plegat se li devia acudir al periodista en un moment d'alienació mental...

—*L'afaire amb Serrat també va ser un invent?*

—Amb el Serrat hem estat amics i ho serem sempre. La veritat és que la premsa, dels meus amors no se n'ha assabentat mai, mai n'ha encertat ni un. Molts cops m'han atribuït amors amb homes que jo ni tan sols coneixia o bé que coneixia de poc o que érem simplement amics.

—*Devia ser la necessitat de crear embolics dins els membres de la Nova Cançó, doncs.*

—A mi em sembla que tot plegat va ser cosa d'un article o dos. Amb la cançó catalana, la premsa rosa no s'hi posava gaire perquè ja veien que ningú no venia reportatges de la seva vida. Recordo, això sí, que em van atribuir una història amb el Reixach perquè en un recital, en què ell era al públic, el vaig fer pujar a l'escenari. Ho vaig fer perquè la gent va començar a cridar-lo "Reixach, Reixach!" Com que vam quedar tots dos a l'escenari, aquella foto va anar pertot arreu. I mira, nosaltres que érem i som amics, doncs, mira, què hi farem.

—*Així que confirma allò que diu al llibre Tretze que canten, que a la Cançó no es lligava gens.*

—No, a la cançó, no; gens ni mica.

—*Perquè éreu molt com cal?*

—No. Perquè els amors sempre anaven creuats. Quan un estava enamorat d'una, aquesta ho estava d'un altre. No coincidíem mai. De totes maneres, algú va lligar, eh?

—...

—...

—*Dins la cançó vostè va començar a explorar la seva vis còmica, a inclinar-se per un espectacle més teatral, sobretot a partir del disc dels cuplets.*

—El disc dels cuplets em va marcar molt, no sé per què. Jo el vaig fer com un disc més, com una manera de mostrar un gènere divertit que es feia a Catalunya als anys 20 i allò em va determinar d'una manera tan gran que molta gent es pensa encara que jo sóc allò. I jo sóc allò i altres coses, com tothom, amb moments tristos i alegres.

—*També hi devia ajudar que fes Les Guillermines del rei Salomó per TVE.*

—Amb la sèrie de *Les Guillermines*, que era una bestiesa, jo em vaig divertir com un camell. La gent era molt divertida, tot l'equip. M'ho vaig passar bé. Tant a la televisió com a la ràdio m'ho passo molt bé. Quan m'he avorrit més a la meua vida ha estat fent recitals de cançó en llocs inadequats.

—*Ara torna a fer-ne, de televisió. Serà la presentadora fixa de Fantàstic Craks, la segona edició del Fantàstic que feien els jugadors de la plantilla del Barça.*

—Sí, l'equip de *Fantàstic Craks* és francament un equip divertit. M'he trobat amb Miquel Arguimbau, que ja coneixia dels temps de Ràdio Joventut, i m'agrada molt de treballar



"Això que ens han fet creure de petites, que si no trobem l'home de la nostra vida no serem felices, és una estafa. Recordo, quan era jove, que a l'escola ens repetien que 'la meta de la mujer es el matrimonio' i llavors, és clar, jo pensava que si un arriba a la meta que s'ha marcat, ja no té cap motiu de viure i llavors es mor. I associava matrimoni amb mort."



"Jo crec que, a la gent, li torna a venir de gust d'escoltar què diuen les cançons. Això, ho vaig començar a notar ara fa dos anys amb els recitals de l'Ovidi Montllor i d'altra gent. He anat veient que el públic jove s'escolta les cançons perquè les lletres expliquen alguna cosa, una història divertida o trista."

amb ell, perquè gasta un humor que enganxa. Els futbolistes que he conegut són fantàstics, o sigui que segur que em divertiré.

—*I té alguna altra cosa a fer a televisió?*

—A mi m'agradaria de fer un programa d'entrevistes, què vols que et digui. Però m'interessaria de fer unes entrevistes no com les que ara es porten, agressives, sinó d'aquelles en què la gent parla relaxada i s'explica...

—*Una mica com el que fa a la ràdio el dissabte a la nit, Al cap dels anys.*

—Sí...

—*Pel que m'explica li agraden les coses recollides, intimistes, sense fressa.*

—Sí, exacte. Perquè, en el fons, el que m'agrada és de fer la feina al màxim ben feta. El que n'opinin els crítics, la veritat és que no m'importa gaire. Home, és clar que sempre és millor que et diguin: "Oh, que bé que està", però ha arribat un moment que no m'afecta, perquè penso que després la gent del carrer pensa coses tan diferents, gràcies a Déu... M'interessa més el que em diu la gent normal.

—*El seu fill és fan seu?*

—El que passa amb el meu fill és que al llarg dels anys jo li he hagut de dir que jo no era la millor cantant del món (*riu*). Ell em deia, "Així, mare, tu ets la que cantes més bé del món?" I jo li deia, "No fill meu, hi ha moltes cantants al món". Jo no li explicava la crua realitat. L'any 89 vaig fer un disc que era tot sobre poemes d'animals de Josep Carner, de Joan Oliver, de Tomàs Garcés, musicats per l'Amargós, el Bar-

dagí, el Joan Vives, el Serrat, jo mateixa, i el vaig fer pel meu fill. Moltes nits l'Amat s'adorm amb cançons meves.

—*Li ha fet escoltar altres coses també?*

—I tant. Una vegada, va ser molt graciós, perquè l'Amat era petit, tenia tres anys, i en arribar a casa es va posar a cantar "Yo vengo del desierto calcinante..." I jo, què diu ara, aquest? I és que la cangur era fan del Pablo Milanés. Un altre dia li vaig portar el Serrat i el Quico a casa perquè els conegués. Sempre els veia per TV i em preguntava si eren de veritat. Ara ja té deu anys i ja no es creu res. Però és un fan del Serrat i dels Beatles.

—*Quan va decidir que l'home de la seva vida no era el Gregory Peck i que s'estimava més el Kevin Costner?*

—La veritat és que jo mai no canviaria el Gregory Peck pel Costner. Fa poc vaig tornar a veure *El proceso Paradine*. L'últim pla, amb el Peck somrient, és una meravella, és impagable. Ara, ja és més vellet, és clar, però m'agrada el que diu, és un defensor fervent dels drets humans. Ara faig la broma del Kevin Costner, que és més jove i té una cara simpàtica. Però, de fet, m'importa un rave. M'importa molt més el Peck.

—*Els homes és millor de veure'ls així, rient des d'una pantalla?*

—Home, jo crec que si un té la sort de trobar una parella i que li surti bé —això que resulta tan difícil—, és fantàstic. És com si et toqués la loteria. Jo sóc molt amiga del pare del meu fill, però la convivència no funcionava. Si resulta que funciona, magnífic; però si no funciona, es pot ser feliç de moltes maneres. El que no cal és estar pendent, viure angoixat. Jo no penso mai que em tocarà la loteria i que un dia, el Gregory Peck rejuenit em vindrà a buscar a la ràdio. Per tant, el que sigui, serà. Hi ha moltes coses a la vida. Això que ens han fet creure de petites, que si no trobem l'home de la nostra vida no serem felices, és una estafa. Recordo, quan era jove, que a l'escola ens repetien "*la meta de la mujer es el matrimonio*" i llavors, és clar, jo pensava que si un arriba a la meta que s'ha marcat, ja no té cap motiu de viure i llavors es mor. I associava matrimoni amb mort.

Acabem l'entrevista parlant de política. La Guillermina Motta, que va començar a militar amb els Independents pel Socialisme, va ser present a la fundació del Partit dels Socialistes de Catalunya. Va tenir carnet fins al referèndum de l'OTAN, del 1986, quan se'n va donar de baixa. "D'idees, continuo essent socialista, el que passa és que mai no seré de cap partit". Mentre la Guillermina diu aquesta frase, per la porta del despatx de direcció, treu el cap Lluís Oliva, el director de Catalunya Ràdio, i la Guillermina irònica, salta, "Noi, perdona, eh?". Lluís Oliva continua la broma: "Que t'entrevistes per a *El Caso*?"

Xènia Bussé